

สารบัญ

คำนำเสนอ	(13)
คำนำ	(27)
อารัมภกถา	(36)
ภาพประกอบ	
1. พระบรมสาทิสลักษณ์พระเจ้าแผ่นดินสยามองค์ที่หนึ่ง	2
2. ภาพถ่ายลายพระราชหัตถเลขาของพระเจ้าแผ่นดินองค์ที่หนึ่ง	4
3. ธรรมเนียมการเข้าเฝ้าผู้สูงศักดิ์	8
4. ชูนางในเครื่องแต่งกายปกติ (แบบที่ 1)	10
5. ชูนางในเครื่องแต่งกายปกติ (แบบที่ 2)	12
6. ตัวอย่างจารึกสยามสมัยโบราณ ประมาณ พ.ศ. 1827	14
7. ภาพต่างๆ ของพระพุทธรูป	16
8. เรือนแพริมแม่น้ำเจ้าพระยา	18
9. พระบรมโกศ (บนฐานเบญจจา) ของพระเจ้าแผ่นดินสยาม พระองค์ก่อน	20
10. เจ้านายสยามในชุดฉลองพระองค์เต็มยศ	22
11. วัดของสมเด็จพระยาองค์ก่อน	24
12. ข้างอันศักดิ์สิทธิ์ของชาวสยาม	26
13. ภาพวาดของเซอร์จอห์น เบาว์ริง	28
14. ภาพถ่ายลายพระราชหัตถเลขา พระเจ้าแผ่นดินองค์ที่สอง	30
15. พระที่นั่งทรงพลายมหาปราสาท	32
16. ทิวทัศน์จากลานพระราชวัง	34
17. พระปรารักษ์ใหญ่ที่วัดแจ้ง	36
18. พระที่นั่งที่ประดิษฐานพระบรมอัฐิของบูรพกษัตริย์สยาม	38

(ภาพประกอบจากหนังสือต้นฉบับของเบาว์ริง คำบรรยายภาพโดย กัตซึกา ศรีอุดม)

บทที่ 1	ภูมิศาสตร์	41
	อนันต์ - กัณฐิกา ศรีอุดม	
บทที่ 2	ประวัติศาสตร์	65
	อนันต์ - กัณฐิกา ศรีอุดม	
บทที่ 3	ประชากร	103
	อนันต์ - กัณฐิกา ศรีอุดม	
บทที่ 4	มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อโศกกลาง และการละเล่น	113
	อนันต์ - กัณฐิกา ศรีอุดม	
บทที่ 5	ข้อบัญญัติทางกฎหมาย	169
	อนันต์ ศรีอุดม	
บทที่ 6	ผลผลิตตามธรรมชาติ	191
	อนันต์ - กัณฐิกา ศรีอุดม	
บทที่ 7	งานหัตถกรรม	219
	อนันต์ ศรีอุดม	
บทที่ 8	การพาณิชย์	223
	อนันต์ - กัณฐิกา ศรีอุดม	
บทที่ 9	รายได้	241
	อนันต์ - กัณฐิกา ศรีอุดม	
บทที่ 10	ภาษาและวรรณคดี	251
	อนันต์ - กัณฐิกา ศรีอุดม	
บทที่ 11	การศาสนา	269
	อนันต์ ศรีอุดม	
บทที่ 12	การเผยแพร่คริสต์ศาสนาในสยาม	307
	กัณฐิกา ศรีอุดม	
บทที่ 13	กรุงเทพฯ	351
	พีรศรี โพวาทอง	
ดัชนี		411

คำนำ

คำนำเสนอ	(13)
คำนำ	(27)
อารัมภกถา	(36)
ภาพชุด พระจอมเกล้าฯ พระเจ้ากรุงสยาม	1
บทที่ 14 ประเทศราชของสยาม นันทนา ตันติเวสต์	35
บทที่ 15 ความสัมพันธ์ทางการทูตและการค้า ที่สยามมีกับชาติตะวันตก นันทนา ตันติเวสต์	73
บทที่ 16 บันทึกส่วนตัวในการมาเยือนสยาม ของเซอร์จอห์น เบาว์ริง นันทนา ตันติเวสต์	213
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. พงสาวดารสยามอย่างย่อ วินัย พงศ์ศรีเพียร	280
ภาคผนวก ข. เรื่องราวการโจมตีเมืองเชียงตุงของพม่า เมื่อ ค.ศ. 1854/พ.ศ. 2397 โดยพระเจ้ากรุงสยาม กัณฐิกา ศรีอุดม	300

ประชุมคณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 โดยนายวิชัย ไสภูมิการสมบัติ (จากวิกิพีเดีย)

ภาคผนวก ก. ประกาศห้ามซื้อขาย สุนัขหรือกินนิน
ของพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3
กัญจิกา ศรีอุดม 303

ภาคผนวก ง. บทความฉบับแปลโดยสุภาพสตรีชาวอเมริกัน
เรื่องเล่าของชาวสยาม
ศศิพันธุ์ ตรงยางกูร, คมคาย อิทธิถาวร 308

ภาคผนวก จ. ประวัติของคอนสแตนติน ฟอลคอน
(History of Constance Phaulcon)
นันทนา ดันติเวสส์ 314

ภาคผนวก ฉ. คำบอกเล่าเรื่องอาการประชวรและสวรรคต
ของพระนางเจ้าโสมนัสวัฒนาวดี
กัญจิกา ศรีอุดม 339

ภาคผนวก ช. พระราชสาส์นจากพระเจ้าแผ่นดินกรุงสยาม
ศศิพันธุ์ ตรงยางกูร, คมคาย อิทธิถาวร 348

ดัชนี 375